

KOULUKOHTAINEN TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

KOULU: MASALAN KOULU

Laadittu: 15.11.2016
Päivitetty 19.9.2018

Hyväksytty: infokokous 2.12.2016
oppilaskunta: 2.12.2016
oppilashuolto: 29.11.2016

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/6095) 5a § (30.12.2014/1329)

Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Eryistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla.

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325 6 §

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Kirkkonummen opetussuunnitelma: 1.2.Paikallisen opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet

Laaditaan oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Yhdenvertaisuussuunnitelma tehdään yhdessä tasa-arvosuunnitelman kanssa.

Vuosittaisen tarkastelun lisäksi suunnitelma voidaan laatia enintään

kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kirkkonummella oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma liitetään lukuvuosisuunnitelman yhteyteen, ja se tulee päivittää vähintään kolmen vuoden välein yhdessä oppilaiden kanssa. Edellä mainitut paikalliset suunnitelmat ovat luettavissa kunnan kotisivuilta.

Kuvataan sisältö ja prosessi koulukohtaisesti kunkin koulun omista lähtökohdista
Alla oleva on tarkoitettu esimerkiksi ohjaamaan, miten aihetta lähestytään.

1. Tasa-arvosuunnittelussa luodaan yhteinen käsitys siitä

- „ . millainen on tasa-arvoinen koulu
- „ . mitkä asiat koulussa voivat estää sukupuolten tasa-arvon toteutumista
- „ . mitkä asiat edistävät sukupuolten tasa-arvoa koulussa
- „ . millä edellytyksillä ja toimintatavoilla oppilailla on sukupuolesta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa koulun toimintaan
- „ . miten puututaan häirintään ja ennaltaehkäistään sitä.

Tasa-arvolaki velvoittaa edistämään sukupuolten tasa-arvoa koulutuksessa

”Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.” (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 5§)

”Viranomaisten, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen sekä työnantajien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.”. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 6§)
(Lähde: Tasa-arvotyö on taitolaji, Oph; Oppaat ja käsikirjat 2015:5)

Tasa-arvo ja laaja yhdenvertaisuusperiaate ohjaavat perusopetuksen kehittämistä. Tasa-arvoinen koulu ottaa huomioon kaikki koulu yhteisön jäsenet sellaisina henkilöinä kuin he esiintyvät yhteisössä huomioon ottaen hyvän käytöksen kaikkia henkilöitä kohtaan sukupuolesta ja iästä riippumatta.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 on sitouduttu sukupuolten tasa-arvon edistämiseen monesta näkökulmasta:

- perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia opinnoissa, jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsaa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja
- perusopetuksen tulee lisätä tietämystä ja ymmärrystä sukupuolten moninaisuudesta
- yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita
- opetuksen tulee olla sukupuolitietoista, jokainen oppiaine edistää sukupuolen tasa-arvoa omalla tavallaan
- työtapojen, oppimisympäristöjen ja yhteistyökumppaneiden valinnassa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen

Tasa-arvoisuutta edistäviä asioita Masalan koulussa:

- sukupuolitietoinen toimintakulttuuri edistää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- oppilashuollolla ja oppimisen ja koulunkäynnin tuella on erityinen merkitys ennalta ehkäisevässä työssä sekä varhaisen tuen toteuttamisessa.
- koulussa on siirrytty unisex-WC-käytäntöön
- liikuntatunnit pidetään sekaryhmissä
- tunneilla ryhmitöissä käytetään sekaryhmiä
- oppilaita järjestetään juhliin, tilaisuuksiin ym. tapahtumiin istumaan, esiintymään jaksamisen ja osaamisen perusteella
- valinnaisaineet on suunnattu kaikille
- ohjeistukset yksilöidään, ei pojat –tytöt, käytetään oppilaan omaa nimeä

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusoppimiskokonaisuus: Sukupuolten tasa-arvo

1-2-luokat:

- perhe, luokka, koulu, yhteiskunta
- piirrokset ja tarinat, aiheen alussa ja lopussa (arviointi)
- tarinat, pelit, fyysiset aktiviteetit
- omat päätökset koulutyössä, demokratian käsite, tasa-arvoa edistävät aloitteet
- aikuisten/huoltajien stereotyyppien purkaminen (ai, ma) kuka?, kenelle?
(tyttöjen kannustaminen matematiikan opiskeluun ja poikien rohkaiseminen kirjallisuuden pariin)
- ammatteihin tutustuminen (Iina Insinööri, Said Sairaanhoitaja)
- tv:n käyttö kaikilla
- kokonaisuuden arviointi

3-6-luokat Sukupuolten tasa-arvo

- miten toteutuu omassa koulussa, Suomessa ja maailmalla (yhdistetään koulun tasa-arvosuunnitteluun)
- oppijana kehittyminen, opiskelutavat – ja taidot, monipuolisuus
- suunnittelu ja osallisuus lisääntyy (yhteistoiminnallisia sukupuolten tasa-arvoa käsitteleviä oppimistehtäviä/projekteja oppiaineiden yhteistyönä)
- arvioinnin kehittyminen
- huoltajien kannustaminen (kts. em. 1-2-luokat aikuisten stereotyyppit)
- turvataitokasvatus → tunne- ja vuorovaikutusharjoitteet (Hyvä minä, Hyvä Sinä), suojaautuminen, asioista kertominen
- luodaan kiinnostusta epätyypillisiin koulutus- ja työuravalintoihin
- eettiset ja moraaliset kysymykset, lasten oikeuksien edistäminen
- solidaarisuustyön merkitys (SPR, Unicef)
- varhaismurrosikä, omaan sukupuoliryhmään sitoutuminen
- ystävyyden liiallinen seksuaalisointi
- turvan haku aikuiselta
- tasa-arvo-osaamisen vahvistamisen aikaa, yhteisöllisyys
- epätasa-arvon kokemukset ja ehdotukset muuttuviin toimintatapoihin
- yhdenvertaisuuskokemukset
- oman toiminnan arviointi ja mahdollinen toiminnan muuttaminen
- häirinnän tunnistaminen ja ennaltaehkäiseminen
- vertaispaineen vastustaminen
- kokonaisuuden arviointi ja parannusehdotukset

Sukupuolietietoinen aikuinen koulussa:

- ymmärtää sukupuolta muokkaavia sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä tietää, että niihin voi vaikuttaa
- tunnistaa omia taipumuksiaan suhtautua oppilaisiin/aikuisiin eri tavoin sukupuolen mukaan
- tunnistaa oppilaan/aikuisen häiritsevän käyttäytymisen, mikroeleet, jotka kohdistuvat toisten pilkkaamiseen
- antaa kaikille tilaa olla omanlaisensa ilman perinteisiä sukupuoli-odotuksia
- osaa tukea oppilaan kasvua ja sukupuoli-identiteetin rakentumista silloinkin, kun oppilas on epävarma sukupuoli-identiteetistään tai kuuluu sukupuolivähemmistöön, sekä osaa tarvittaessa ohjata oppilaan oppilashuollon palveluihin
- osaa keskustella oppilaiden kanssa tyttöjen ja poikien, miesten ja naisten ja sukupuolivähemmistöjen kohtaamia rakenteellisia epätasa-arvotekijöitä
- edistää tasa-arvoa aktiivisesti omassa työroolissaan
- kehittää koulun toimintakulttuuria sukupuolietoiseksi ja osallistuu koulun tasa-arvosuunnitteluun

- oppiaineissa tuodaan reilusti esiin vääranlaiset stereotypiat ja rohkaistaan oppilaita myönteisen oppiainekuvan mieltämiseen; minäkuvan vahvistaminen, asioiden moninaisuus, vapaus rakentaa omaa identiteettiä, monet ratkaisumallit, itseohjautuvaisuus, osallisuus, vastuunotto

Sukupuoliriippumaton oppilaan osallistuminen

- oppilaalla on mahdollisuus osallistua kaikkeen koulun toimintaan sukupuolesta riippumatta oman kiinnostuksensa ja kykyjensä mukaisesti. Koulun aikuisilla on velvollisuus ohjata oppilasta huomaamaan omat kykynsä ja mahdollisuutensa osallistua koulun oppilastoimintaan

2. Tasa-arvolaisissa säädetään myös tasa-arvosuunnittelun painopisteistä. Tasa-arvotyössä tulee kiinnittää erityistä huomiota

- „ . oppilasvalintoihin
- „ . opetuksen järjestämiseen
- „ . oppimiseroihin
- „ . opintosuoritusten arviointiin
- „ . sukupuoleen perustuvan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Käytännössä oppilasvalintojen tasa-arvoisuus tulee pohdittavaksi kouluissa, joihin on erityinen valintamenettely. Näitä ovat esimerkiksi kieli-, musiikki- sekä liikuntapainotteiset koulut ja luokat.

Oppilasvalinnat

Masalan koulussa on laaja oppilaaksiottoalue. Kaikilla alueen esiopetusoppilailla on mahdollisuus hakea Masalan kouluun. Tiettyjen oppimisvaikeuksien myötä oppilaille voidaan suosittaa muutakin koulua. Koulussa toimii myös kolme pienluokkaa, joihin otetaan oppilaita alueellisesti ympäri lukuvuoden. Ensimmäisten luokkien oppilasvalinnoissa haetaan tasapainoa sukupuolen, oppilaan valmiuksien, koulukulkemisen ja muiden yksilökohtaisesti perusteltujen seikkojen perusteella.

Opetusta järjestetään kunkin oppilaan omien edellytysten mukaisesti yhdenvertaisesti, kieleen, uskuntoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, perhesuhteisiin, terveydentilaan, vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautuneisuuteen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn huomiota kiinnittämättä. Yhteistyö eri opettajien ja luokkien välillä on luontevaa.

Opintosuoritusten arvioinnissa käytetään monipuolista, riittävää ja jatkuvaa opettajien arviointia, oppilaiden vertaisarviointia ja itsearviointia. Koulu tuottaa oppilaan arviointia yhdenvertaisesti, oikeudenmukaisesti, tasapuolisesti ja eettisesti.

Häirinnän ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen

- sukupuolitetöisen koulun tulee tunnistaa sukupuoleen perustavan ja seksuaalisen häirinnän ja puuttuu siihen silloin, kun se kohdistuu sukupuoltaan epätyypillisesti ilmaiseviin lapsiin
- tasa-arvolaki kieltää häirinnän
- koulun vastuu alkaa, kun häirintä on saatettu jonkun työyhteisössä olevan tietoon
- koulu on velvollinen ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin häirinnän poistamiseksi
- tunnistaa omia taipumuksiaan suhtautua oppilaisiin/aikuisiin eri tavoin sukupuolen mukaan
- koulun henkilöstö yrittää purkaa työyhteisössään opetuksen sukupuolittavia ajattelu- ja vuorovaikutusmalleja
- kukin työyhteisön jäsen osaa nostaa esiin sukupuolten välistä eriarvoisuutta, jotta tasa-arvoisuutta voidaan lisätä

Mitä on sukupuoleen perustuva häirintä?

Häirintää on, kun teoilla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Häirintä on yksi kiusaamisen muoto. Myös ”pelleilymielessä” esitetty häirintä on tuomittavaa, vaikka ei tarkoittaisi pahaa. Toisen rajoja pitää kunnioittaa. Toistuvuus on tyypillistä sukupuoleen kohdistuvalle häirinnälle.

Sukupuoleen perustuva häirintä ei ole seksuaalista. Sitä voivat olla:

- halventava puhe toisen sukupuolesta
- sukupuolivähemmistöön kuuluvan leimaaminen epänormaaliksi
- toisen väheksyntää tai nöyryyttämistä sukupuolen perusteella
- koulukiusaaminen, kun se perustuu kiusatun sukupuoleen

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan toisen koskemattomuutta.

Sitä voivat olla:

- vihjailevat eleet ja ilmeet
- härskit puheet, nimittely tai kaksimieliset vitsit
- huomautukset ja kysymykset vartalosta, pukeutumisesta ja yksityiselämästä
- pornomateriaalin esillelaitto
- seksuaalisesti virittäytyneitä yhteydenottoja tai vastaava toiminta sosiaalisessa mediassa
- fyysinen koskettelu, seksuaalisväritteiset ehdotukset tai vaatimukset
- seksuaalinen väkivalta

Häirintä ei kohdistu vain tiettyyn sukupuoleen, vaikka suurin osa häirinnästä tutkimusten mukaan (60%/40%) kohdistuukin tyttöjä kohtaan. Häiritsijä ja häiritty ovat yleensä toisilleen tuttuja. Kohde voi olla oppilas, opettaja tai muu henkilökuntaan kuuluva.

Homo-, lesbo-, bi- ja transnuorten kokema häirintä ja kiusaaminen ovat muita nuoria yleisempää. Useimmiten kiusaaminen heitä kohtaan tapahtuu juuri koulussa.

Yleisimmät syyt, että seksuaalisesta häirinnästä ei kerrota, ovat seuraavat:

- pelko oman tilanteen pahenemisesta tai kosto
- häiritsijän uhkaava käytös
- pelko leimautumisesta kantelijaksi
- asian ohittaminen, toive loppumisesta
- itsensä syyttäminen
- kokemus, että kertominen ei johda mihinkään
- pelko oman suuntautumisen paljastumisesta

Häirintä ei ole koskaan häirinnän kohteeksi joutuneen syytä.

3. Tasa-arvosuunnittelu on jatkuva prosessi, joka tehdään koko koulun yhteistyönä.

Tasa-arvosuunnittelussa on seuraavat vaiheet

- „ . tasa-arvotilanteen selvittäminen
- „ . toimenpiteiden valinta
- „ . kirjaaminen tai muu dokumentointi
- „ . hyväksyminen
- „ . tiedottaminen
- „ . toimeenpano
- „ . arviointi ja seuranta.

Masalan koulussa tehtiin alustava kysely tasa-arvo ja yhdenvertaisuustilanteen selvittämiseksi 5-6-luokkalaisille ja oppilaskunnan 3-4-luokkien jäsenille. Kyselyyn vastattiin viikolla 43 (liite kyselystä). Vastaaajia oli 63 kpl, eli 21 % koulun oppilaista. Kyselylomakkeeksi valikoitui opetushallituksen ohjeistuslomake, jota yksinkertaistettiin rehtoreiden yhteistyön tuloksena. Aiheen moninaisuuden ja haastavuuden takia kysymyksiä koetettiin saada oppilaiden iän mukaisen ymmärtämisen muotoon.

Aikaa vastaamiseen jäi myös melko vähän ja siksi päädyttiin em. ratkaisuun. Tämä on kuitenkin hyvä alku ja lähtökohta oman koulun tilanteen kartoittamiseksi.

Johtoryhmä käsitteli aluksi oppilaiden vastauksia. Nostimme esiin asioita, joihin ainakin pitää reagoida. Oppilaiden vastaukset lähetettiin myös opettajakunnalle ja niistä keskusteltiin opettajainkokouksessa. Keskustelusta saadut huomiot olivat samansuuntaisia jorin tekemien havaintojen kanssa.

Seuraavat asiat nousivat erityisesti esiin oppilaiden vastauksissa:

70 % oli sitä mieltä, että aina tai melko usein kaikkia oppilaita kohdellaan koulussamme yhdenvertaisesti.

71% oli sitä mieltä, että aina tai melko usein opettajat kohtelevat poikia ja tyttöjä samalla tavalla.

76% oppilaista oli sitä mieltä, että aina tai melko usein oppilaat kohtelevat toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta.

84% oppilaista sanoi aina tai melko usein suhtautuvansa samalla tavalla tyttöihin ja poikiin.

80% oppilaista ilmoitti, että häneltä ei odoteta sukupuolen mukaista käyttäytymistä.

67% oppilaista ilmoitti, että muut eivät vaikuta omaan mielipiteisiinsä.

93% oppilaista ilmoitti, että voi olla oma itsensä koulussa.

Kysyttiin, onko ollut kokemusta tai havaintoja syrjinnästä seuraavien asioiden vuoksi:

- vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyjä →24 %
- loukkaavaa tai, kaksimielistä tai härskiä puhetta →27 %
- sosiaalisessa mediassa kuvia tai julkaisuja, jotka on kokenut loukkaavaksi tai ahdistaviksi →8 %
- lähentelyä tai fyysistä koskettelua >3 %
- jokin muu seikka →40 %

Kysymykseen, jos kerrot häirinnästä jollekin koulun henkilökunnasta, ryhtyykö koulu riittäviin toimenpiteisiin asian selvittämiseksi? Oppilaat vastasivat näin:

- kyllä 12 %, ei 12 % ja en tiedä 74 %

Jatkuuko häirintä edelleen?

- kyllä 9 %, ei >38 % ja en tiedä 53 %

Kysymykseen, oletko viimeisen vuoden aikana kokenut tai huomannut syrjintää koulussasi jonkun seuraavan seikan vuoksi:

- mielipiteen 40 %
- iän 16 %
- kansalaisuuden 11 %
- kielen 5 %
- terveyden 5 %
- vammaisuuden 5 %

Muita havaintoja henkilöiden ominaisuuksiin liittyen:

- pituus, läskiksi haiukkumista, syrjintää kavereiden kanssa, koon, omana itsenään olemisesta

Kysymykseen, mikä koulussa edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa? Oppilaat vastasivat näin:

- oppivelvollisuus
- samat säännöt kaikilla
- kaikki otetaan leikkeihin
- kaveruus

- ryhmätyö, niissä kaikki tasa-arvoisia
- opettaja kohtelee tyttöjä ja poikia samalla tavalla
- kummallakin sukupuolella on samoja tehtäviä ja velvollisuuksia
- jälki-istuntoa ja varoituksia molemmille sukupuolille
- koulun vessat ovat yhteisiä
- yhteiset pelit
- valinnaisaineet
- meidän koulussa on yhteishenki
- yritetään olla kaikkien kavereita
- samankaltainen kohtelu
- yhteiset luokkahuoneet ja välkkäalueet
- tunnilla käydyt keskustelut tasa-arvosta
- yhteiset välkkäleikit

Kysymykseen, mitä muuttaisit koulussa, jotta tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuisivat paremmin? Oppilaat vastasivat näin:

- ettei huudeltaisi toisten asioista
- kaikkia pitäisi kohdella tasa-arvoisesti
- en mitään, koska kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti
- ei lellitä tyttöjä
- haluaisin lopettaa kiusaamisen, jota jossain luokissa joskus tapahtuu
- minusta meidän koulussa on hyvä tasa-arvo
- olisi tasaisemmin jaettu tyttöjä ja poikia
- kaikki suhtautuisivat epäluulottomasti toisiinsa
- kukaan ei nimittelisi/vähättelisi muita
- mun mielestä kaikki on hyvin nyt, kaikki on miltei täydellistä
- tehtäisiin enemmän ryhmitöitä sekalaisissa tyttö/poika ryhmissä

Kysymykseen millainen on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen koulu? Oppilaat vastasivat näin:

- kohdellaan kaikkia tasavertaisesti sukupuoleen, ikään, uskontoon, kansalaisuuteen tms. huolimatta
- ei ole kiusaamista tai muuta häirintää
- kiltti, rauhallinen ja ystävällinen koulu
- reilu, tasavertainen, hyvä ja turvallinen
- jossa kaikki on mitä on
- kaikki kohtelisivat kaikkia tasavertaisesti
- meidän koulu
- ei lellitä tyttöjä
- kaikilla on mukava opiskella ja ketään ei kiusata
- ei jätetä yksin ja riita pitää selvittää
- pojat ja tytöt saavat tehdä samoja asioita
- otetaan molemmat sukupuolet huomioon
- ei kyseenalaisteta sinun omia asioita
- ei vähätellä
- toimii hyvin yhdessä
- tytöt ja pojat ovat sovussa keskenään
- kaikkia kuunnellaan ja otetaan mukaan

Erityisen ilahduttavaa on, että vastaajista 93 % kokee voivansa olla oma itsensä koulussa.

Jos häirintää koetaan, niin 74 % ei tiedä ryhtyykö koulu vaadittaviin toimenpiteisiin, kun asiasta on henkilökunnalle kerrottu. Tämä on asia, joka pitää varmentaa, että tieto asian hoidosta ja loppuun saattamisesta kulkeutuu asianmukaisesti kaikkien osapuolten tietoon. Tietysti voi olla muutakin tietämättömyyttä, mutta silti tähän tullaan kiinnittämään huomiota.

Noin neljännes (24 %) vastaajista kokee, että on ollut vartaloon tai seksuaalisuuteen liittyviä huomautteluja ja vajaa kolmannes (27 %) on kokenut loukkaavaa, kaksimielistä tai härskiä puhetta.

Koulun tulee vakuuttaa oppilaille, että kertominen aikuiselle auttaa aina ja asioihin puututaan heti, kunhan niistä saadaan tieto. Tähän tullaan kiinnittämään huomiota.

Lisää vakuuttavuutta tarvitaan myös kysymykseen, kohtelevatko opettajat samalla tavalla tyttöjä poikia? Kolmannes kokee, että näin tapahtuu melko harvoin, ei koskaan tai sitten ei osaa sanoa.

Koulun toimintamalleja tulee tarkentaa ja avata edelleen, joilla oppilaille vakuutetaan kaikkien saavan samanlaista kohtelua. Keskustelua käydään nytkin aikuisyhteisössä ja opettajan johdolla luokissa, mutta tarkennuksia tulee tehdä. Viimeistään lukuvuosisuunnitelmaan syksyllä 2017 laaditaan kuvaus tasa-arvo ja yhdenvertaisuus asioiden käsittelystä aikuisyhteisössä ja oppilastasolla.

Asioiden tiedottamisella ja esiintuomisella on suuri merkitys ja siihen pitää kiinnittää erityistä huomiota. Kokonaisuudessaan tulokset ovat melko hyviä ja ilahduttavaa on, että vahvasti suuri osakoulun oppilaista kokee koulun tasa-arvoiseksi ja yhdenvertaiseksi. Aina on kuitenkin hyvä tarkentaa toimintatapoja ja pyrkiä mahdollisimman hyvään lopputulokseen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma lähetetään kommentointikierrokselle opettajakunnalle ja oppilashuoltoryhmälle. Mahdolliset huomiot lisätään ja suunnitelma hyväksytään opekokouksessa 7.12.2016. Oppilaskunnan hallitus käsittelee suunnitelman ennen opettajainkokousta. Myös Koti- ja kouluyhdistystä kuullaan ja heidän toiveensa lisätään suunnitelmaan. Oppilashuoltoryhmä katsoo suunnitelman vielä läpi 13.12.2016.

Masalan koulun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma tulee koulun netti-sivuille ja siitä tiedotetaan huoltajia Helmin kautta. Suunnitelma astuu voimaan heti, kun opetustoimi on sen hyväksynyt. Suunnitelmaa seurataan/täydennetään vuosittain alkusyksystä lukuvuosisuunnitelman valmistumisen yhteydessä. Muutoin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein tai muulla aikataululla, jos opetustoimesta niin pyydetään.

4. Yhdenvertaisuussuunnitelma on oppilaitoskohtainen ja siinä tulee huomioida oppilaitoksen yksilölliset tarpeet ja olosuhteet. Suunnitelman sisältö ja laajuus määräytyvät koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen tekemän yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioinnin perusteella.

Luontevaa on sisällyttää suunnitelmaan myös tehty arvio yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Edistämistoimien tehokkuuden näkökulmasta suunnitelmaan tulisi niin ikään sisällyttää kuvaus mahdollisista aikaisemmin toteutetuista edistämistoimenpiteistä ja niiden vaikutuksista.

Oppilaitoksen yhdenvertaisuussuunnitelmassa voi olla aiheellista käsitellä erimerkiksi opetuksessa käytettävien materiaalien asianmukaisuutta moniarvoisessa yhteiskunnassa, syrjinnän vaarassa olevien ryhmien tarpeiden huomioonottamista opetuksen järjestämisessä, kiusaamiseen ja häirintään puuttumista sekä mahdollisten syrjivien tapojen, asenteiden ja käytäntöjen tunnistamista ja poistamista.

Lähde: Opetushallitus: Tasa-arvotyö on taitolaji, 2016. Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa